

La Femosa

novembre-desembre de 2014
Número 273 P.V.P. 3€
Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

PRIMER MEMORIAL FELIP DOMÈNENCH: JORNADES SOBRE ASSOCIACIONISME AGRARI

LA MARATÓ

ANYS I AVUI

Vistes del carrer de les Hortes als anys setanta del segle XX i en l'actualitat (Fotos: Arxiu de l'A. C. La Femosa i Isidre Drudis).

Edita

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
 E-mail: lafemosa@artesalleida.cat

Coordinació i maquetació

Josep Gallart Fernández
 Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Ignasi Aldomà Buixadé
 Alternativa Ecologista d'Artesa
 Cèlia Argilès Andrés
 Albert Batiste Bonet
 Miquel Carrera Castellví
 Adolf Costafreda Castillo
 Isidre Drudis Bellmunt
 Mateu Esquerda Ribes
 Josep Mª Esteve Muñoz
 Felip Gallart Fernández
 Josep Gallart Fernández
 Lluís Gil Fontanet
 Miquel A. Navarro Solé
 Ramon Serra Batlle
 Eulàlia Solà Miró

Fotografies

Arxiu fotogràfic de La Femosa
 Josep Mª Esteve Muñoz
 Isidre Drudis Bellmunt
 M. A. Florensa Bertran
 Josep Gallart Fernández

Correccions

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
 Número 273,
 novembre-desebre de 2014
 DL L 264-1981
 ISSN: 2339-7365
 P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de *La Femosa* reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

A hir i avui	2
El reportatge: Entubament de la claveguera del carrer Nou	4
Pluric:	5
Actualitat artesenca	6
Memòria de l'activitat de l'Associació del Griu	10
Primer Memorial d'Homenatge a Felip Domènech.....	11
Vetllada Musical en record dels <i>Tartany</i> s	13
Que no pari la música	15
Una breu pinzellada en record al grup <i>Els Tartany</i> s.....	16
La Marató de TV3.....	17
30 anys del robatori del museu	19
Remenant papers.....	23
<i>Domus domini</i>	25
Coses del terme	26
Unes jornades sobre associacionisme agrari.....	28
La superpoblació provoca l'abandó: Esterilitza'ls	29
Votació? Participació? Consulta? ...? Que va ser el 9N	29
Matar el missatger: Batuda de gossos assilvestrats.....	31
Tardor	32
Mots encreuats	32
Entreteniments	33
Ho hem llegit.....	34
Telèfons i horaris d'interès	35
Solucions als passatemps.....	31
Enigma.....	35
Imatges d'actualitat.....	36

Amb el suport de:

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Diputació de Lleida

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

EL REPORTATGE

**Entubament de la claveguera del carrer Nou
(anys seixanta del segle XX)**

Fotos: Arxiu de la Femosa

Als anys seixanta del segle XX es va treure el vell enllosat de la claveguera de la part est del carrer Nou i dins la mateixa rasa, excavada a la roca, s'hi van col·locar tubs de ciment. Una obra que es va dur a terme per evitar les filtracions que produïa la claveguera les cases, El mes de novembre es va realitzar la mateixa actuació a la part oest del carrer.

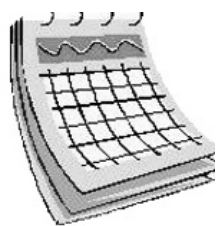

PÒRTIC

Al número 148 de la revista d'història "Sapiens" corresponent a l'octubre de 2014 hi ha un article molt interessant titulat "Entre la Revolució i l'estelada" sobre els fets del "Sis d'octubre del 1934" amb l'intent fallit de proclamació de l'Estat Català per part del president Lluís Companys. En aquest escrit es fa una molt bona reconstrucció dels moments clau d'aquest moment històric a través del testimoni inèdit d'un soldat que va participar, a contracor, en l'assalt a la Plaça de Sant Jaume. Aquest soldat era el nostrat Eloi Oró Oró, durant molts anys secretari de l'Ajuntament d'Artesa i que en aquells anys feia el servei militar a Barcelona. La seva intervenció va ser decisiva perquè no hi hagués una destrossa terrible en vides humanes i materials a la plaça de Sant Jaume i al Palau de la Generalitat. Tot plegat s'ha pogut saber vuitanta anys després dels fets gràcies a aquest article i a les cartes que el seu nét, Jaume Miquel Oró Badia, va facilitar a la revista. El Jaume Miquel Oró ja havia publicat a la nostra revista un interessantíssim article sobre els bombardejos de la guerra civil sobre Barcelona (número 264), a través de les memòries del seu padrí, l'Eloi Oró i en la revista La Femosa número 272 va publicar la primera part d'un article sobre aquests fets en que va participar el seu avi. Nosaltres des d'aquí ens sentim orgullosos de l'actitud valenta i decidida de l'Eloi i encoratgem el seu net, el Jaume Miquel Oró, que segueixi amb aquesta tasca de donar a conèixer públicament uns documents tan interessants per a la història del nostre país. Tan de bo es poguessin editar algun dia. Un altre fet que també ens fa sentir orgullosos de ser artesencs ha estat la celebració del "*Primer Memorial Felip Domènech Costafreda, Jornades sobre Associacionisme Agrari*" celebrades al nostre poble entre els dies 11 i 15 de novembre. És indiscutible que van ser molt reeixits, tant pel altíssim nivell de totes les ponències, els debats, les taules rodones, les remembrances i tots els actes que s'hi van desenvolupar. També cal assenyalar l'assistència de públic, i finalment l'emotivitat que va suposar recordar un personatge tan important per a nosaltres com era, és i serà sempre, Felip Domènech i agrair-li tot el que va fer pel nostre poble, per la pagesia i pel nostre país. Els assistents als diferents actes no se'n van poder estar, d'elogiar l'organització impecable, l'altíssim nivell dels actes i la cordial hospitalitat dels artesencs. La vetllada musical que va cloure el Memorial en record dels enyorats Ramon Besora, Felip Domènech i Felip Solé, components dels Tartanys, va ser un acte de justícia que va omplir d'emoció, records i tendresa els assistents. No es fàcil treballar en equip, però quan es fa bé els resultats són immillorables. Des d'aquí volem felicitar a totes les entitats que hi van participar: l'Ajuntament d'Artesa, la Universitat de Lleida, la Cooperativa la Comasala, la Unió de Pagesos, la Cooperativa Artesenca la Ginesta, la Col·lectivitat de Regants núm. 18, l'Agrupació Cultural la Femosa i la Diputació de Lleida. Totes aquestes entitats demostren l'extraordinària grandesa del nostre Felip Domènch, un aspecte que tots, sense excepció, van coincidir a destacar. de tot cor a la Comissió organitzadora i els emplacem a continuar molts anys més organitzant al nostre poble altres memorials com aquest que puguin consolidar unes Jornades Agràries que siguin referent a tot el país. El Felip Domènech s'ho mereixia, perquè així sempre tindrem memòria que tot el que va fer per nosaltres no va ser endebades.

Taula rodona del Primer Memorial Felip Domènenc

ACTUALITAT

Josep Maria Esteve

ARTESENCA

Fotos: Arxiu la Femosa, J. Mª Esteve, M. À. Florensa i J. Gallart

PROCÉS PARTICIPATIU DEL 9N

Amb total normalitat i amb una gran aflluència de votants, tot i la pluja i les dificultats logístiques i legals, el passat 9 de novembre es va produir una nova jornada reivindicativa al nostre país, amb la celebració del procés participatiu organitzat per la Generalitat de Catalunya per realitzar una consulta sobre el futur polític de Catalunya.

La consulta estava formada per una pregunta amb dues parts: Vol que Catalunya esdevingui un Estat? En cas afirmatiu, vol que aquest Estat sigui independent?.

Els resultats d'aquesta consulta foren els següents:

	Vots	%
Si-Si	714	91.89
Si-No	24	3.09
No	16	2.06
Sí-Blanc	6	0.77
En blanc	2	0.28
Altres	15	1.93

Durant les votacions, també es van recollir signatures de tots aquells que volguessin denunciar l'Estat espanyol per no deixar celebrar una consulta en les millors condicions.

CICLE DE CONCERTS: SEGRIA CORALS

Com cada any, aquest cop a principis del mes de novembre, va arribar al nostre poble el cicle de concerts del Segrià Corals, del qual participa la coral del nostre poble la Coral La Primavera Artesenca. L'escenari, com sempre, fou l'església parroquial. Com cada any, el cicle està dedicat a una persona o col·lectiu que s'ha distingit per la seva tasca de divulgació del cant coral. En l'edició d'aquest any, que també commemorava el desè aniversari del cicle, volia fer un reconeixement a la tasca i dedicació de les directores i dels directors de les corals participants. En el concert ofert en el nostre poble hi van participar La Coral Sant Bartomeu d'Alpicat, la Massa Coral Bell Camp d'Alguaire i la Coral La Primavera Artesenca d'Artesa de Lleida.

SEGRIA CORALS 2014
 En reconeixement a la tasca i dedicació de les directores i els directors de les corals participants

10 anys

ARTESA DE LLEIDA
 Diumenge, 9 de novembre. Església, 18 h

Coral Bell Camp, d'Alguaire
 Coral Sant Bartomeu, d'Alpicat
 Coral La Primavera, d'Artesa de Lleida

Hi col·laboren:

Ho organitzen:

OBRES A LA CLAVEGUERA DEL CARRER NOU

A finals del mes de novembre l'ajuntament va realitzar la reparació d'una fuga en la claveguera del carrer nou, a la cantonada de Cal Maco. Les obres, que durant bastants dies van tallar l'accés als vehicles, van deixar al descobert una claveguera excavada a pic i pala en la roca natural del terreny i coronada per una volta amb maó.

Originalment la coberta d'aquesta claveguera excavada a la roca era de lloses de pedra, de la qual encara en queda algun petit testimoni, així com els encaixos per les lloses a la part superior dels costats.

Cap als anys cinquanta del segle XX es van substituir les lloses per la volta de maons que es va localitzar en aixecar el paviment.

Encaixos de l'antiga coberta de lloses

Vista d'una part de la claveguera intacta

Mostra de l'enllosat primitiu de coberta

REPRESENTACIONS TEATRALS

Durant els mesos de novembre i desembre s'han dut a terme al Teatre Municipal les següents representacions teatrals:

15 de novembre.- *Isop* per la companyia Teatre de Tailón

23 de novembre.- *El nou vestit nou*, dintre del cicle de representacions de XARXA, per la companyia Xip Xap

13 de desembre.- *Tot el que sempre has volgut saber sobre la vida sexual de Shakespeare (i mai has gosat preguntar)* pel grup Torb Teatre.

21 de desembre.- *La rateta*, per la companyia L'Estaquirot, adreçada als més petits.

Representació de *La rateta*

Representació d'*Isop*

Representació del *Nou vestit nou*

FESTIVAL DE L'ESCOLA ESCOLA DE MÚSICA

El dia 17 de desembre l'Escola Municipal de música d'Artesa de Lleida, l'EMMA, va celebrar el tradicional Concert de Nadal a càrrec de les diferents corals i alumnes de l'escola. Hi van participar la Coral de Vaillets i Xiquets, juntament amb les agrupacions de percussió i de guitarres, així com els diferents grups instrumentals formats pels alumnes més grans. Els alumnes més petits del parvulari musical faran una classe oberta als pares i mares al mes de gener.

RENOVACIÓ JUNTA ASSOCIACIÓ DE DONES "LA PUBILLA"

El passat mes de novembre va tenir lloc la renovació anual de la junta de l'Associació de Dones "La Pubilla". Aquesta ha quedat de la següent manera:

Presidenta: Eva Drudis Oró

Tresorera: Teresa Mesalles Oró

Secretària: Mireia Bonet Gallart

Vocals: Elisa Piñol Masip, Elena Olomí Batlle, Ma Carmen Gallart Arbonés, Janet Batlle Gallart, Teresa Eulàlia Berengué Prat i Pepita Marsal Jové.

Les membres de la junta de l'Associació de Dones que van organitzar la Marató

MILLORES A LA LLAR D'INFANTS

Durant el mes de desembre es van realitzar a la Llar d'infants Rialles unes millores en la façana principal de la mateixa. Aquestes van consistir en un repintat de la façana de sota la porxada d'entrada, així com un pintat més alegre de la tanca protectora de la vorera.

CINEMA NOVEMBRE – DESEMBRE

1 de novembre	El amanecer del planeta de los simios
2 de novembre	Bajo la misma estrella
9 de novembre	Aviones 2, equipo al rescate
16 de novembre	El ojo de la tormenta
22 de novembre	El abuelo que saltó por la ventana y se largó
30 de novembre	Transformers, la era de la extinción
6 de desembre	El protector
7 de desembre	Yo Frankenstein
8 de desembre	En la flor de la vida
12 de desembre	¿Que hacemos con Maisei?
20 de desembre	Hércules
26 de desembre	Como entrenar a tu dragón 2
27 de desembre	El corredor del laberinto
28 de desembre	El niño

Jordi Manet

SÈNECA

No vull que l'enveja ni l'odi
m'escurcin els dies,
ni el plany,
ni el desig,
ni el temor,

No vull malversar ni un instant de la vida
amb foteses que es compren i es venen.

He fet grans progressos:

estimo per ser estimat

i cada dia aprenc del que faig.

He comenHat a ser amic de mi mateix

i comenHo a ser-ho dels altres.

Vull dedicar-me a un bnic ofici:

nomOs vull ser feliH,

nomOs vull la pau de l'esperit.

MEMÒRIA DE L'ACTIVITAT DE L'ASSOCIACIÓ DEL GRIU DURANT EL 2014

Josep M^aCarrera

Com ja és habitual, el col·lectiu dels membres de l'Associació del Griu i els seus acompanyants sortim d'Artesa de Lleida per mostrar el nostre Griu, patrimoni cultural i retrobar-nos amb altres colles de diferents poblacions d'arreu de Catalunya. Enguany hem tingut un calendari de sortides i actuacions bastant important que ha estat el següent:

7 de juny, sortida a Sant Cugat Sesgarrigues (Alt Penedès).

El 23 de juny, la colla infantil i el Griu, participen a fer més lluïda la revetlla de Sant Joan del nostre poble.

El 28 de juny participació a la revetlla de Sant Pere a la població de Tortosa concretament a l'Entitat Municipal Descentralitzada de Jesús de 4.162 habitants.

El 5 de juliol, a la 9ª Trobada del Bestiari d'Artesa de Lleida i el 6è Festival d'Enceses de Catalunya, inscrits als actes commemoratius del Tricentenari (1714-2014).

El 25 de juny, cercavila a Alcarràs, dins els actes de Sant Jaume.

El 26 de juny, la colla dels petits participen a la processó del fanalets de Sant Jaume d'Artesa. El 31 d'agost, participació a la cercavila de la festa local de Sant Ramon, acompanyant l'Adiell i l'Asetra, els nostres gegants.

El 13 de setembre, participació de tota la colla al Correllengua de Montoliu de Lleida.

El 27 de setembre, tota la colla, grans, petits i pares participem en el correfoc de Vandellòs.

El 18 d'octubre, vam participar en el Correllengua d'Artesa de Lleida.

El 26 d'octubre, participació a la Mostra de Bestiari de Catalunya a Ripollet, juntament amb 25 colles més.

El 29 de novembre, vam assistir al primer Festivitas Bestiari, que és la Nit del Bestiari Festiu Europeu (una mena dels Gaudí del bestiari català), on premien els projectes innovadors i originals, solidaris, estratègics, o que vetllin per la conservació de tradicions. El lloc on es celebra és la capital cultural

que correspongui a l'any i que enguany era Barcelona. El actes van tenir lloc al centre Cultural del Born. En aquest context, es convoquen els reconeixements BEST, els quals volen premiar les bones pràctiques de les entitats associades. L'Associació el Griu va ser seleccionada pel projecte del Festival d'Enceses en la modalitat de innovadors i originals, on un jurat van escollir tres finalistes, i d'aquest tres, calia que els votessin el públic en general, mitjançant les xarxes socials, de la qual vam quedar segons, els primers van ser els nostres amics de Caldes de Montbui, amb "Escaldarium" una combinació de foc, musica i aigua, tot un espectacle!

De ben segur que en altres edicions del Festivitas Bestiari tindrem el reconeixement que es mereix el Festival d'Enceses d'Artesa de Lleida, que poc a poc anem fent conèixer en tot el país. Després del restabliment de la democràcia, vam poder recuperar les nostres tradicions del foc, amb un nou element sorgit a Reus i que van ficar el nom, que tots avui coneixem com a Correfoc i que el van popularitzar a Barcelona.

El Festival d'Enceses d'Artesa sorgeix de la necessitat d'evolucionar en el món del foc i aportar alguna cosa nova al nostre bestiari i als correfocs. Aquestes carcasses zoomòrfiques singulars i representatives dels Països Catalans, són figures artístiques amb la necessitat de foc i il·luminació, singulars i espectaculars, que fan que cada encesa sigui única i és per això que el nostre festival té la frescor d'un dia d'estiu, que passa com un glop alliberador que pretén estimular la imaginació i que cada encesa de les nostres bèsties, esdevingui una festa en si mateixa i representi el final del principi per tal de poder gaudir-lo en cada plaça i carrer del nostre territori, és per això que hem creat aquest festival, amb generositat i rigor, perquè tothom sàpiga que a l'Oest de Catalunya també sabem fer les coses bé.

SALUT i FOC!

PRIMER MEMÒRIAL D'HOMENATGE A FELIP DOMÈNECH

Josep M^aEsteve

Durant la segona setmana de novembre, es va celebrar el **Primer Memorial Felip Domènech Costafreda. Jornades sobre Associacionisme Agrari**, organitzat per l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, la Universitat de Lleida, La Comasala, S. Coop. C. Ltda., la Cooperativa Artesenca la Ginesta, Unió de Pagesos, i Agrupació Cultural La Femosa i la Col·lectivitat de Regants número 18 del Canal d'Urgell i va comptar amb el suport de la Diputació de Lleida.

Els actes van consistir en una sèrie de conferències i una jornada de debat, que es dugueren a terme entre els dies 11 i 15 de novembre. Les conferències incloses en aquest primer memorial foren les següents:

Dimarts, 11 de novembre, a les 7 de la tarda.- *Implantació i evolució del sindicalisme democràtic*, la Unió de Pagesos, a càrrec d'Andreu Mayayo de la Universitat de Barcelona. Moderador: Josep Cabré d'Unió de Pagesos de la comarca del Segrià.

Dimecres, 12 de novembre, a les 7 de la tarda.- *La implantació i transformació del cooperativisme agrari al segle XX*, a càrrec d'Antoni Gavaldà de la Universitat Rovira i Virgili. Moderador: Ricard Pons, ex-alcalde d'Artesa de Lleida.

Divendres, 14 de novembre, a les 7 de la tarda.- *El canal d'Urgell i l'evolució de l'agricultura lleidatana*, a càrrec de Josep Maria Ramon de la Universidad

de Murcia. Moderador: Felip Gallart, mestre i escriptor. El dissabte 15 de novembre, va tenir lloc una jornada de debat sobre *La projecció social del sindicalisme i del cooperativisme agraris. Actualitat i tendències*, la qual estava distribuïda en les següents ponències i actes: A 2/4 de 10 del matí. Ponència: *Canvis en la cadena agroalimentària i adaptació del sindicalisme agrari*, a càrrec d'Andreu Peix, enginyer tècnic agrícola i sociòleg.

A 2/4 d'11 del matí. Ponència: *Les transformacions actuals del món rural i l'adaptació de l'associacionisme agrari*, a càrrec de Francisco Entrena Durán, de la Universidad de Granada.

2/4 de 12 del migdia. Es va fer un petit descans per prendre un petit esmorzar ofert per l'Ajuntament d'Artesa de Lleida.

De 12 a 2/4 de 2 del migdia. Taula rodona i debat: *Experiències i expectatives en l'associacionisme agrari a Catalunya*, amb la participació de Xavier Pié, vicepresident de la Federació de Cooperatives de Catalunya, Carles Vicente, responsable d'organització d'Unió de Pagesos i Antoni Llaràs, director general d'ACTEL. El moderador del debat fou Ignasi Aldomà, professor de la Universitat de Lleida.

De 2/4 de 2 a les 2 del migdia. Va tenir lloc una emotiva remembrança de Felip Domènech, per part

Conferència d'Andreu Mayayo

Conferència d'Antoni Gavaldà

Conferència de Josep Maria Ramon

de Josep Ma Escribà, Josep Pàmies, Josep Presseguer, Pep Riera, Antoni Soliva Gili, Josep Roigé, Emili Pijuan i Jordi Oró.

En acabar la remembrança l'alcalde d'Artesa, Pere Puiggròs, va anunciar a la família del Felip Domènec i als presents que l'Ajuntament prendria l'acord de dedicar-li una plaça de nova creació a l'inici del passeig del Cementiri.

Participants a l'acte de remembrança del Felip Domènec

La clausura de les jornades va anar a càrrec de Joan Caball, coordinador nacional d'Unió de Pagesos, Emili Pijuan, president de La Comasala i Pere Puiggròs, alcalde d'Artesa de Lleida. Un cop clausurades les jornades es va celebrar un dinar col·lectiu.

Conferència d'Andreu Peix

Conferència de Francisco Entrena

Agraïment en nom de la família

Clausura de les jornades

Clausura de les jornades per Pere Puiggròs, alcalde d'Artesa, Joan Caball, coordinador nacional d'Unió de Pagesos i Emili Pijuan, president de la Comasala.

Dinar col·lectiu

VETLLADA MUSICAL EN RECORD DELS TARTANYS

Josep Mª Esteve

Els Tartanys

Com a sorpresa final els membres encara vius d'Els Tartanys, en Ramon Calderó, en Jordi Oró i en Josep Ma Porqueras, acompanyats d'en Miquel Niubó, van fer gaudir a tot el públic que omplia la Sala del Teatre Municipal.

El dissabte 15 de novembre, a les 5 de la tarda, es va celebrar una vetllada musical en record dels membres desapareguts del grup musical Els Tartanys, en Ramon Besora, Felip Domènech i Felip Solé.

En la vetllada es van produir les actuacions de:

- Els Alumnes de l'Escola Municipal de Música d'Artesa de Lleida.
- En Jordi Oró acompanyat d'en Joan Cassola.
- Del Grup Quartana.
- De la Montse Nicuesa
- De la Coral La Primavera.

Actuació de l'Agrupació de guitarres de l'EMMA

Actuació de Berta Giribet i Dídac Bellet de l'EMMA

Actuació de Biel Badia i Laia Pascual de l'EMMA

Actuació de Jordi Oró i Joan Cassola

Actuació de la coral infantil de l'EMMA

Actuació del grup Quartana

Actuació del grup de versions GRUPU

Actuació de la Coral la Primavera Artesenca

QUE NO PARI MAI LA MÚSICA

Felip Gallart

L'any 1969 van passar moltes coses. El maig francès havia fet obrir els ulls al jovent de tota Europa. La imaginació al poder. Sigues realista demana l'impossible. Només eren lemes, però semblava que podien canviar el món.

L'any 1969 van passar moltes coses. El 17 de gener a la Universitat de Barcelona un grup d'estudiants llançaren un bust de Franco i cremaren una bandera espanyola. El 20 de gener d'aquell mateix anys, a Madrid, un estudiant, Enrique Ruano, caigué d'un setè pis enmig d'un grup de policies que el retenien i va morir de l'impacte. Van dir que havia estat un suïcidi. Mai no s'ha esclarit del tot.

vagues, manifestacions, detencions, protestes. La repressió franquista no s'aturava davant de res. I es mostrava brutal i implacable.

Aquell gener de 1969 el règim de Franco decretà l'estat d'excepció i no es va aixecar fins al 25 de març. El 29 de març Salomé guanyava el festival d'Eurovisió. El 20 de juliol un home posava el peu a la lluna per primer cop a la història. El 22 de juliol Joan Carlos era nomenat successor de Franco. Aquell 1969 va ser també l'any de la darrera actuació dels Beatles, que es desfarien definitivament un any després.

Per a nosaltres, els artesencs, l'any 1969 va ser l'any que van començar a tocar els Tartanys. Fins llavors la tradició musical artesenca havia estat gairebé inexistent. Es reduïa a una orquestrina dels anys 30 que tocava a la Primavera, a cal Tomàs, i que feia cercaviles i alguna missa cantada a l'església. Per això, que un grup de nois del poble decidissin formar un grup musical va ser un autèntic esdeveniment, comparable a guanyar l'Eurovisió, o encara més. Una anècdota per il·lustrar-ho. Estava amb la meva tia Maria. La meva tia Maria és la mare del meu cosí, el Felip Solé, que tocava l'orgue elèctric als Tartanys. Estava amb ella i jo que li dic. *Tia, tia, saps, a mi m'agraden els Beatles. És el millor grup que hi ha. A tu quin és el grup que t'agrada més del món?*

I ella tota decidida em diu:

A mi m'agraden els Tartanys.

Aquella resposta em va descol·locar. Em va deixar perplex. I és que els Tartanys eren els nostres Beatles particulars. Tant hi feia que el seu debut, un 9 de desembre de 1969, fos precipitat. Tant és que duressin tan poc i que l'any 1972 es dissolguessin. Els Tartanys eren els nostres Beatles i tots els artesencs i artesencques ens en sentíem orgullosos.

Ens semblava una fita important, molt important. I molts encara recordem el debut i algun altre espectacle que van fer a Artesa com uns esdeveniments irrepetibles. La sala de gom a gom, com en les grans ocasions. Els més grans feien cops de cap en senyal

d'assentiment: ho fan bé aquests xicots. Molt bé ho fan. I els que érem més menuts escoltàvem embadalits les cançons que interpretaven, pensant que potser algun dia nosaltres també podríem ser músics com ells i ser admirats per les noies. A mi no se m'ha esborrat de la memòria. Ramon Besora al baix elèctric. Jordi Oró, a la guitarra. Felip Domènech al saxo. Josep Maria Porqueres a la bateria. Felip Solé a l'orgue. Ramon Calderó com a cantant. L'any 1972 es desfeia el grup. Després va caure la dictadura. Va arribar la Transició i amb ella aquesta mena de democràcia de fireta que encara tenim.

Han passat moltes coses. Massa coses. Tantes que tres de vosaltres ja no sou aquí: Felip Solé, Ramon Besora i Felip Domènech. Tantes que avui, d'alguna manera, hem pogut tornar a reviure aquells anys quan sis nois van formar un conjunt i van dur una mica d'alegria a la grisalla d'un petit poble de pagesos del Segrià. Vàreu ser els nostres Beatles particulars. El nostre petit maig francès. Sempre hauria de ser un maig francès perquè només l'emoció pot fer possible l'impossible: tenir-vos un cop més a tots aquí: als que sou hi sou físicament i als que també hi sou perquè mai no us hem oblidat i sempre us

tenim presents, i avui especialment només per dir-vos: gràcies Tartanys i que no pari mai la música.

Nota: Aquestes paraules van ser dites el 15 de novembre de 2014 al teatre Municipal d'Artesa de Lleida, en una memorable Vetllada Musical en record dels tres Tartanys: Ramon Besora, Felip Domènch i Felip Solé.

UNA BREU PINZELLADA EN RECORD AL GRUP "ELS TARTANYS"

Cèlia Argilés

Escriure i llegir unes ratlles dedicades a tres artesencs que han estat protagonistes d'una part de la història del nostre poble és summament difícil i complicat, i més si es fa en record seu, per tant, en absència seva.

El Ramon Besora, el Felip Domènch i el Felip Solé, eren sense cap mena de dubte unes grans persones, amants fins al límit del seu poble Artesa de Lleida, on van néixer i on van residir al llarg de les seves curtes vides.

Van estar gent lluitadora, que en la seva joventut es van mostrar inconformistes amb l'entorn social, com pertoca per l'edat, amb la valentia de protestar i de trencar estereotips. Així es van unir i, per mitjà de la cançó i la música reivindicaven i defensaven el seu esperit de lluita i de revolta, i es mostraven contraris a les normes imposades.

Per edat, jo no vaig poder gaudir de cap de les seves actuacions de joves, on el que menys importava era com ho feien. Això sí, n'he sentit explicar tantes i de tant bones, que realment el que comptava era la seva bona voluntat, les seves ganes de gaudir i passar-s'ho bé i d'encomanar-ho a la resta de la gent, i això ja té molt mèrit.

Sí recordo però, la celebració dels seus 25 anys, en què llavors vaig tenir l'ocasió i el plaer de poder

acompanyar-los en molts actes musicals. Avui, dins del primer memorial dedicat al Felip Domènch, que sens dubte va estar dels tres el que va tenir una major projecció social, els volem retre un petit homenatge.

I ho farem amb els Tartanys. Sí, ho heu entès bé! Tenim amb nosaltres els membres del grup que perviuen i que han tingut el coratge i la valentia de reunir-se de nou, tot i les circumstàncies, per poder homenatjar els seus amics.

Els són el Ramon Calderó, el Jordi Oró i el Josep M. Porqueras, als qual acompanyarà el Miquel Niubó, que en la celebració dels 25 anys dels Tartanys junt amb el Felip Olomí van fer un grapat d'actuacions. Sé, que no serà fàcil, però sé que aquesta actuació improvisada i fora de programa és més que merescuda.

No podíem acomiadar aquest memorial i aquesta vetllada, sense la música del que van estar els tartanys, segurament el primer grup de música que es va formar al poble i que va tenir la valentia d'actuar fora vila.

Ramon i Felips, aquestes lletres que es pronunciaran... esquinçades per unes veus trencades, aquestes notes que sonaran... trossejades per un toc de mà tremolós, s'enlairaran fins a vosaltres, i deixaran escrit en l'infinit :

"tot i la vostra absència us pressentim a cada pas, tot i la vostra absència us veiem dia rere dia tot i la vostra absència mai no us oblidarem".
Fins sempre amics!

Artesa de Lleida us estima!

Artesa de Lleida, 15 de novembre de 2014

Nota: Aquestes ratlles van ser escrites per a ser llegides en l'acte d'homenatge que es va fer al grup musical els Tartanys, dins el Primer Memorial Felip Domènch Costafreda: jornades sobre associacionisme agrari.

LA MARATÓ DE TV3

Josep Mª Esteve

Un any més, Artesa de Lleida s'ha bolcat amb la Marató de TV3. L'edició d'enguany ha estat dedicada a les malalties del cor. Els actes organitzats per recaptar el màxim fons foren quatre.

El dia 30 de novembre, i per segona edició, es va organitzar per part de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida i de l'A.E. SUPERBÉ, una cursa i caminada solidària. Com en l'any anterior, els participants podien escollir entre dos circuits, de 5 i 10 km. Els diners de les inscripcions de la gent apuntada es van aportar al recapte de La Marató de TV3. En acabar les curses de 5 i 10 km, hi van haver diferents curses infantils per als més petits, segons les edats dels participants. Degut a les dolentes condicions meteorològiques, tots els serveis de la cursa (recollida de dorsals, esmorzar, lliurament de premis, etc.) es van centralitzar a la Sala del Teatre Municipal. La participació va superar les previsions més optimistes, amb gairebé 300 corredors i més de 400 caminants.

Participants a la cursa i caminada solidària

El guanyador de la cursa de 10km en categoria masculina fou Alexandre Tàssies (CE Linyola) amb un temps de 35:00 i la guanyadora en la categoria femenina fou Ariadna Jofre (Inef Lleida) amb un temps de 43:47. En la prova de 5km, els guanyadors foren Ahmed Hfairi (Lleida UA) i Isabel Pascual (Lleida UA).

La resta d'actes es van concentrar el dia 14 de desembre, data on es realitzaven la majoria d'actes de La Marató arreu del nostre país. Els actes d'aquest dia foren organitzats per l'Associació de Dones "La Pubilla".

En primer lloc, a les 12 del migdia, es va celebrar un Mercadet solidari al passadís de la Sala del Teatre Municipal, on durant unes hores es van vendre diferents objectes donats per la gent d'Artesa. Paral·lelament, també es podia gaudir d'un vermut popular a la mateixa Sala del Teatre. Durant el vermut, es va fer una ballada de sardanes a càrrec del Grup Sardanista d'Artesa de Lleida. Per la tarda, a partir de les 6 de la tarda, es va celebrar un Festival en benefici de La Marató, presentat per Mariona Rebull, Pol Puertas i Núria Masip, en la que van participar de diferents grups i associacions del nostre poble. Les actuacions foren les següents:

- .- Grup de Zumba de l'Escola Els Til·lers a càrrec de Josep Rebull.
- .- Espectacle de màgia a càrrec Mag Adriano.
- .- Exhibició de Taekwondo a càrrec dels alumnes d'Artesa Gym.
- .- Grup de versions "GRUPU", amb un repertori de cançons tradicionals lleidatanes recuperades per ells mateixos.
- .- Cantada conjunta de les Corals dels nens de l'Escola Els Til·lers i l'Escola de Música EMMA.

Preparació de l'esmorzar pels participants

Participants a la cursa i caminada solidària

Podis de les categories infantils

Podis de les categories absolutes

Mercadet solidari

Ballada de sardanes i vermut

Actuació del grup de ZUMBA de l'escola *els Til·lers*

Exhibició de taekwondo

Actuació del mag Adriaco

Les presentadores i presentador de la Marató

Actuació del grup Artcountry

Actuació del grup de versions GRUPU

30 ANYS DEL ROBATORI AL MUSEU

La nit del 18 al 19 d'octubre de 1979 uns lladres van entrar al Museu de Prehistòria d'Aresa de Lleida per la porta petita del darrera, havien forçat el pany amb una palanca. Van trobar les claus de les vitrines, van obrir-les i es van emportar les peces més bones, les més senceres i consolidades. Segons el recompte que van fer els membres del Grup de Recerques Arqueològiques de la Femosa, que consta a

l'inventari que va fer la Guardia Civil, els lladres es van emportar 44 peces en total. Han passat 35 anys d'aquest trist succés i no s'ha recuperat cap de les peces sotretes.

Els oferim les notícies que es van publicar aleshores als dos diaris que s'editaven a la ciutat de Lleida, *La Mañana* i el *Diario de Lérida*.

EN EL MUSEO ARQUEOLOGICO

Robo de valor incalculable en Artesa de Lleida

SE LLEVARON 44 PIEZAS DE LOS SIGLOS II Y III ANTES DE CRISTO

En la noche del día 18 al 19 de octubre se produjo un robo en el Museo Local Arqueológico de la población de Artesa de Lleida. El ladrón, o ladrones, se apoderaron de 44 piezas de origen ibérico de un valor incalculable. Los autores del robo penetraron en el interior del museo por una puerta trasera, después de forzarla previamente con una palanqueta. Todos los indicios hacen indicar que eran buenos conocedores del museo y de sus obras.

El día 19 de octubre, día siguiente de producirse el robo, el alcalde de Artesa de Lleida y miembro del "Grup de Recerques Arqueològiques de L'Agrupació Cultural La Femosa", Adolf Costafreda, fue avisado que la puerta posterior del museo se hallaba abierta. Rápidamente se trasladó al Museo entrando por la puerta principal por lo que no se apercebía de que se había efectuado el robo hasta entrar en la segunda parte del Museo, según nos manifestó él particularmente.

LOS LADRONES, CONOCEDORES DEL ARTE Y DEL MUSEO

Los ladrones penetraron en el interior del Museo forzando la puerta posterior. Una vez en su interior y con mucha confianza de sí mismos, encendieron las luces, pues un vecino de dicha población alrededor de la 1 de la madrugada, vio que en el museo había luz, pero no le dio importancia porque muchas veces los componentes del Grup de Recerques Arqueològiques, a esas horas de la noche también iban al Museo. A continuación, se dirigieron a un cajón de una mesa del Museo y cogieron las llaves. Este hecho hace pensar que los ladrones, o ladrón, fueran conocedores del Museo, puesto que las llaves, no se encontraban nunca en dicha mesa, a excepción de unos cuantos días que un joven estudiante preparaba su tesina, con un estudio de las piezas arqueológicas, por lo que se guardaban en la citada mesa para que él fuera cuando pudiera. Una vez con las llaves y el conocimiento de las

obras de arte allí expuestas, sólo tuvieron que abrir las vitrinas y coger cuantas cerámicas y otros objetos fueran de su gusto, siempre con la condición de coger lo mejor. Se apoderaron de los objetos que llevaran inscripciones o dibujos, para que se conociera mejor que se trataba de la era Ibérica. El robo ha podido ser efectuado para una posterior venta, o también existe la posibilidad que se trate para una colección personal.

Como al realizar el robo ya tenían previamente pensado qué piezas iban a llevarse, las cogieron de distintas vitrinas e incluso se abrieron algunas, sólo para apoderarse de una sola pieza.

En el robo se debió de utilizar algún turismo para el traslado de las piezas, puesto que una o dos personas a pie, tendrían dificultad para trasladarlas.

44 PIEZAS ROBADAS

Casi todas las piezas robadas y las que aún existen en el Museo, pertenecen al poblado ibérico de Margalef en el término municipal de Torregrossa, y datan del siglo segundo y tercero antes de Cristo. De los objetos robados, existían obras de gran valor y de muy difícil localización, por lo que su precio es incalculable.

Según la relación de los objetos robados, que facilitaron a DIARIO DE LERIDA Adolf Costafreda, Ramón Serra i Antoni Llussà, miembros del Grup de Recerques Arqueològiques la Femosa, es el siguiente: 24 piezas de cerámica, 12 fuseyolas, 3 placas de bronce y 5 monedas.

SE INICIARON LAS INDAGACIONES POLICIALES

Tan pronto como fue descubierta el robo, se iniciaron las gestiones policiales. La Guardia Civil se llevó el cristal de una vitrina para un análisis de huellas dactilares.

Todo hace pensar que el autor material del robo intentará vender el botín a coleccionistas particulares o bien a alguna casa de compra-venta de antigüedades.

El Grup de Recerques Arqueològiques de Artesa de Lleida ha enviado un catálogo donde se especifica los objetos robados, a los siguientes lugares: Al Departamento de Arqueología, al Patrimonio Artístico del Ministerio de Cultura, al subdirector general de Arqueología y a la UNESCO en París para que dichas obras arqueológicas, no puedan ser vendidas en otro Museo.

DIARIO DE LERIDA facilitará dicha relación detallada en una próxima edición.

FALTABAN MEDIDAS DE SEGURIDAD

El robo perpetrado en Artesa de Lleida se consiguió gracias a que en dicho Museo no se hallaba ningún sistema de alarma. Fuentes consultadas han manifestado que después del hecho acaecido se instalarán sistemas de alarma.

De igual modo deberían de actuar los demás museos de Lleida y provincia, pues en el Instituto de Estudios Ilerdenses tampoco existe ningún tipo de medidas de seguridad, y en la misma tónica se encuentra el de la Paeria y el del Museo Diocesano y otros más.

En esta localidad es el segundo suceso de importancia que se produce en poco tiempo. Hace varios meses, en un atraco a una entidad bancaria, murió el director de la misma por un disparo de los atracadores.

J. CABASES

«Guante blanco» para el museo de Artesa de Lleida

Los ladrones eran expertos en arqueología

Las piezas robadas no podrán exponerse en España • Su destino está en una colección particular o en el extranjero

(De nuestro enviados especiales, J. C. MIRANDA y JORDI GÓMEZ).

Artesa de Lleida anda de nuevo consternada. Lejos quedan ya los atracos, con asesinato incluido, en sus entidades bancarias. Ahora su Museo Local Arqueológico ha sido robado. Un «trabajo» perfecto, de auténtico guante blanco, con el que se llevaron 44 piezas de los siglos II y III antes de Cristo. En su mayor parte procedían de las excavaciones del Pla de Margalef. Un robo hecho por profesionales tanto en el modo de resolverlo como en la arqueología. Un caso, en suma, difícil de resolver.

¿QUIEN IBA A ROBAR EN UN MUSEO?

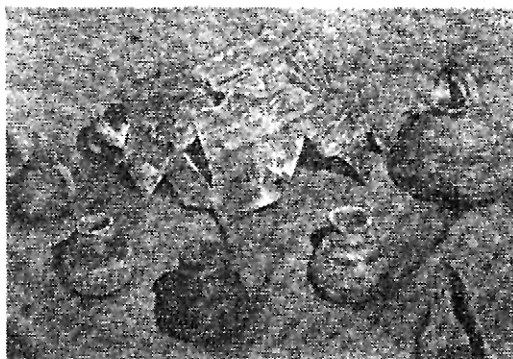
El Museo Local Arqueológico de Artesa de Lleida lleva diez años funcionando. Está en los bajos del nuevo edificio del Ayuntamiento. En lo que fue el sótano de la antigua casa, donde ahora se alza el Consistorio, se habilitó las dos salas —claramente adecuadas— de las que consta el Museo.

La mayor parte de las aportaciones corresponden al «Grup de Recerques Arqueològiques de l'Agrupació Cultural La Femosa» de la localidad, que trabajaron intensamente efectuando excavaciones en las alrededores de la comarca.

«Ahora no estamos realizando nuevas excavaciones porque esperamos tener a alguien titulado para proseguirlas. Queremos continuar nuestra tarea con un gran rigor investigador para no cometer errores», dijo a LA MAÑANA, Josep Gallart Fernández, miembro del grupo y que está preparando ahora su tesina con estudio de las piezas arqueológicas que se guardan en el Museo.

La verdad es que nadie esperaba que fuesen a robar en el Museo. «Ultimamente se están produciendo diversos robos en museos arqueológicos pero nunca pensamos que podía suceder aquí en Artesa».

Con estas confianzas el Museo no tenía ningún tipo de medidas de seguridad. Las dos habitaciones comunicadas tienen dos puertas. La principal de hierro forjado está siempre cerrada y los visitantes han de solicitar su apertura en el Ayuntamiento.

Las piezas más pequeñas fueron botín para los ladrones.

El alguacil es quien tiene la llave.

«Nosotros tenemos siempre muchos visitantes. Vienen y nosotros les abrimos y les enseñamos el Museo. No cobramos nada por ellos».

En la parte de atrás hay otra puerta. Es la que utilizaron los atracadores. Es pequeña y tiene dos ventanucos protegidos por una reja sin cristales. Esta puerta fue la que forzaron los ladrones. Sin violencias. Ahora dos gruesas barras de hierro que se apoyan en una pared impiden que esa puerta se utilice.

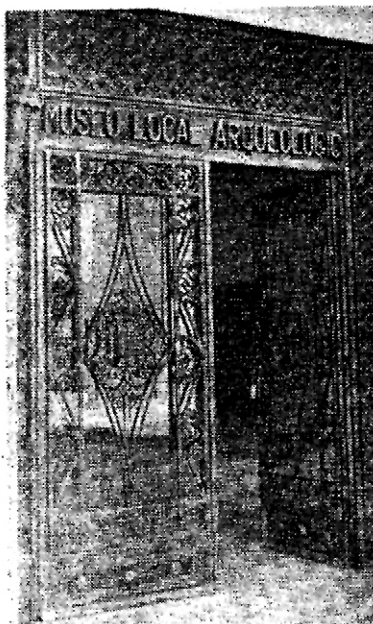
«NO FORZARON NADA»

Los asaltantes —se cree que fueron dos porque una sola persona hubiese tenido muchos problemas para trasladar las piezas sustraídas al vehículo que utilizaron para la huida— forzaron la puerta trasera. Lo hicieron sin violencias. Sin ruidos. Sin destrozos. Entraron por la noche y abrieron las luces con tranquilidad. Sabían que este detalle no iba a alarmar a nadie. Los del grupo arqueológico entraban muy a menudo por las noches para estudiar las piezas del Museo.

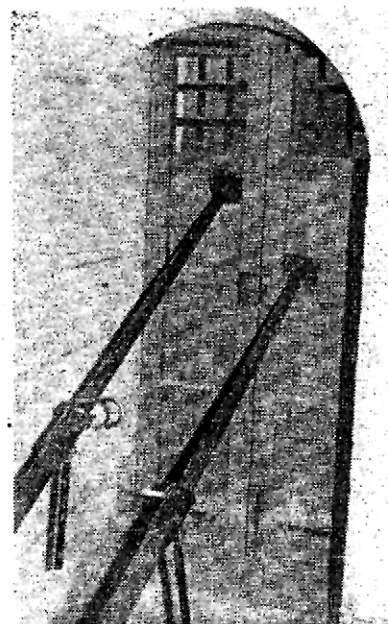
El alguacil del Ayuntamiento de Artesa de Lleida no se explica cómo pudieron entrar sin ser vistos.

«Se dio cuenta una vecina de que la puerta estaba abierta. Y avisó al alcalde, Adolf Costafreda, para que la cerrara. Y el propio alcalde no se dio cuenta de que la puerta estaba forzada hasta que colocó el llavín en la cerradura. No se notaba nada».

Y los asaltantes, en el interior del Museo tampoco

¿Quién podía robar en este Museo? — (Foto: Jordi Gómez).

Por aquí entraron los ladrones. Sin apenas violencias. — (Foto: Jordi Gómez).

utilizaron la violencia. «Sabían lo que querían. De eso no cabe la menor duda. Fueron hacia la mesita donde se guardan las llaves y abrieron las vitrinas que a ellos más les interesaba. No rompieron ni revolviaron nada. Escogieron las piezas de más valor y se marcharon, apagando las luces».

«SIN VALOR ECONÓMICOS»
Cuarenta y cuatro fueron las piezas robadas. 24 piezas de cerámica, 12 fuseyolas, 3 placas de bronce y cinco monedas. Son piezas ibéricas en bronce y hierro. Y la más destacable es una fuseyola ibérica que en su parte inferior lleva una inscripción ibérica compuesta de trece signos.

«Era la atracción del Museo. Una vez unos turistas o lemanas estuvieron más de tres horas intentando descifrar sus signos».

Lo robado no tiene un gran valor económico, pero su valor arqueológico es notable. «Indudablemente lo que se ha robado no podrán exponerlo en España. Creemos que el destino de las piezas será el extranjero o alguna colección particular».

Lo que sí es evidente es que el robo fue planeado con todo detalle. Sin duda los asaltantes visitaron el Museo con anterioridad y tomaron buena nota del emplazamiento de todos los objetos que se exponían. Luego sólo tuvieron que irlos cogiendo tranquilamente. Y marcharse sin dejar huellas. O mejor dicho, una, que está

siendo investigada por la Policía. Aunque de momento no se conoce ningún dato nue-

vo, al menos públicamente, sobre los pesquiess policiales.

CLAVES DEL MARCADOR SIMULTANEO "DARDO"

WERLISA Cámaras fotográficas L. Palmas-A. Bilbao	deportes PAREDES A. Madrid-Valencia	Slips cañamàs Sevilla - Rayo V.
FINISTERRE SEGUROS GENERALES Málaga-Barcelona	BANCO INTERNACIONAL de créditos Burgos - Almería	WINNER Aut. Autorizada Gijón - Zaragoza
BLASON EMBUROS Y CONSERVAS Hércules - Betis	BONKA® R. Gdad-R. Madrid	IKE 3 largos de manga por talla Español - Salaca.

Al producirse los medios tiempos y finales, se facilitarán los resultados en las casillas centrales

II DIVISION

B Sabadell Celta	H Cádiz Elche	J Palencia Murcia
N Coruña Valladolid	S Huelva Granada	T Levante Castellón

PISOS ESPECIALES PARA PROFESIONALES LIBERALES

Constructor vende pisos gran categoría (5 habitaciones) a 500 mts. del centro de la ciudad (Ayuntamiento, Diputación, etc.). Posibilidad de despacho en el mismo replano.

Centro Consultor de la Construcción s.a.
PRINCIPE DE VIANA, 27 - TEL. 24 25 43 - LLEIDA

REMENANT PAPERS

Adolf Costafreda

Aquest article, d'una manera o altra, em fa l'efecte que ja l'he escrit més d'una vegada i, si no l'he escrit, he tingut ganes de fer-ho cada cop que remeno papers (cartells, per ser més exacte, de festes que s'han fet a Artesa). En aquests papers s'hi pot llegir el dia i el mes de la celebració, el lloc i l'hora, però moltes vegades no hi consta l'any. Si la festa fa poc que ha passat hom ja pot saber l'any, però si ja en fa molts no hi ha manera de poder-ho recordar, al menys jo, i és per això que, tornem-hi, cada cop que remeno papers i no sé de quin any són, m'enfado sol. Vés, que hauria costat posar-hi l'any.... Hi tinc com una mena de dèria pels cartells perquè penso que són o formen part de la nostra vida i cultura. Són l'arxiu de la nostra memòria. L'any 1991, vaig publicar un article en aquesta revista el qual vaig titular: Al marge de la Festa Major. Aquell any, penso que, per primera vegada, es va encomanar el cartell de la Festa Major a una dissenyadora local, un cartell al meu gust preciós. Tot i així el Regidor de Cultura de llavors va ser criticat per malversació de diners públics i és aquí on entra el meu article el títol del qual ja gairebé ho diu tot. Defensava i defenso que, els cartells de Festa Major, han de ser ben fets,

DIA 28 D'ABRIL

ARTESA DE LLEIDA

L'Agrupació Cultural "La Femosa"
 anuncia que el proper dia 28 d'Abril presentarà la seva colla sardanista "DOLÇ ESFORÇ" i el seu "QUADRE ESCÈNIC" i us convidava a tots els actes que per aquests motius tindran lloc.

HORARI

a les 10:50 matí. - Missa Major
 a les 11 " - Benedicció del Banderí de la Colla Sardanista
 a les 11:50 " - Sardanes a la Plaça
 a les 12 " - Xerrada sobre la Sardana a càrrec de S. GRACIA
 a les 15 " - Sardana de Germanor
 a les 6 tarda - Al "Hogar del Productor" presentació del "Quadre escènic" amb l'obra

El millor Dependent del món

baix el següent repartiment per ordre d'aparició:

Emilia	M.ª Angels Florensa
Llucià	Gabriel Garròs
Joan	Ramon Badia
Martina	Pepeta Solé
Esteve	Casimir Gallart
Vicenç	Lluís Niubó
Júlia	Carme Besora
Atracador	Antoni Carretero

Direcció Artística: Adolf Costafreda Direcció Escènica: Isidre Olomi
 Ajustador: Josep M.ª Costafreda Il·lustrats: Vidua de Joan Sotoca - Reus

DIA 10
 Desembre
5 TARDA

ARTESA DE LLEIDA

Gran Festival Escala en HI-FI

Amb l'actuació dels següents grups:

Torregrossa Vilasana
Torres de Segre
Castellnou Seana
Magraners
St. Llorens - Lleida

Maials
Palau d'Anglesola
Grup Trovada - Lleida
Juneda
Termens
La Bordeta
Artesa de Lleida

GRAN FI DE FESTA amb el
Conjunt BRASILIA

Organitza: la Coordinadora Cultural Artesenca

Patrocina la

CAIXA D'ESTALVIS DE CATALUNYA

bonics i, si pot ser, cridaners. En l'esmentat article deia, entre altres coses que, passada la Festa Major, només quedaria com a record el seu cartell tan bonic. Ho pregunto ara, qui es recorda de la Festa Major de 1991?. El seu cartell segueix sent igual de bonic, però amb els anys encara és més captivador. I torno a preguntar, què en fariem avui d'aquell cartell tan bonic si algú s'hagués deixat de posar l'any?. Penseu que de cartells bonics i ben fets n'hi ha un munt a l'Arxiu de La Femosa, però, com deia, molts ningú sap de quin any són. I no sols cartells, hi ha un munt de fulls que anuncien actes de tota mena, conferències, cursets de cuina, partits de futbol, seccions de ball o de teatre etc. etc.. Fulls escampats per l'Associació de les Dones, per l'Ajall o pel mateix Ajuntament i, encara d'altres més privats com els que va escampar al seu temps el Club Espiral. I no parlo de dos o tres fulls sense que hi consti l'any, parlo de desenes. És una pena. A continuació podeu veure la petita mostra que he triat perquè us adoneu del bonic que seria poder saber l'any en què van estar fets.

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

VINE A BALLAR

Els dissabtes a les 11 de la nit
Artesa de Lleida

Dia 3 d'octubre
"Madison Group"

Dia 10 d'octubre
"Mediterranea Tri"

Dia 17 d'octubre
"Sintonia Duet"

Dia 24 d'octubre
"Tropica Trio"

Dia 31 d'octubre Castanyada
amb "Magic Quintet"

MÚSICA EN DIRECTE **SALA LLAR DEL POBLE**

DIA 15 MAIG 1 del migdia

Festes de Sant Isidre Llaurador

ARTESA DE LLEIDA

Gran Concurs de Cassoles

L'Unió de Pagesos invita a tot el veïnat a la degustació de la típica "CASSOLA"

Edita: Com. de Pagesos d'Artesa de Lleida Impremta: ARTIS S.C. Lleida

Cerveza

San Miguel

de fama mundial

ARTESA de LLEIDA

Dia 24 de JULIOL
a
2/4 de 8, tarda

festival de la cançó popular

amb la participació de:

- FERRAN I TERESA
- GRUP CALIU
- GRUP ALL I OLI
- JAUME ROMAN
- GLORIA
- JORDI ORO

Organitza: Agrupació Cultural "La Femosa"

BANCO DE BILBAO

DIA 28 AGOST 4 TARDA

CICLISME

4. ART TROFEU AJUNTAMENT ARTESA DE LLEIDA

Circuit Urbà Cadets i Juvenils

Premis:		ESPECIAL CADETS	
1.	5.000 TROFEU	1.	1.500 TROFEU
2.	4.500	2.	1.000
3.	4.000	3.	700
4.	3.000	4.	700
5.	2.500	5.	500
6.	2.000	6.	400
7.	1.500	TROFEU 1.º EQUIPS	
8.	1.000		
9.	900		
10.	800		
11.	700		
12.	600		

Organitza
P. C. Colomina

Edita: P.C. Colomina Impremta: ARTIS S.C. Lleida

San Miguel

és natural

FUNDACIÓ D'ESPECTACLE INFANTIL I JUVENIL

ARTESA DE LLEIDA

DIA: 8.10.2011
HORA: 18 h
LLOC: Teatre Municipal

ROSA FITÉ
En presenta l'espectacle:

POESIA AMB PETITES HISTORIETES

Una mostra de l'obra poètica dels nostres autors contemporanis presentada d'una forma molt visual.
Poesia per a grans i petits.

Organitza: Grup local d'Artesa de Lleida

Col·laboren:

- Diputació de Lleida
- Consell d'Edicions del Segre
- Generalitat de Catalunya Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
- Obra Social Fundació "la Caixa"

REVELLA DE SANT JAUME ARTESA DE LLEIDA

Dia 30 de juliol
A les 11'30 NIT

Gran revetlla amb l'actuació dels:

JOCKER'S

GRUP DE BALL: VERSIONS ROCK

+

SESSIÓ DE DISCOTECA AMB:

MIRSOUND

SPECTACULAR DISCO MÒBIL

Organitza: AJUNTAMENT D'ARTESA DE LLEIDA,
AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"

JOAN BOADA I SOLER

PL. RICARD VINYES, 9. TELF. 973-23 17 54
25006 LLEIDA

ARTESA DE LLEIDA

TROBADES DE GENT GRAN

sobre

L'AVENTURA DE LA VIDA

Organitza: VIDA CREIXENT

DIES: 26, 27, 28 de Novembre

Hora: 2/4 de 5 de la tarda.

LOCAL: SALA D'ACTES DE L'AJUNTAMENT

la teua festa.

PUB **ESPIRAL**
ARTESA DE LLEIDA

ARTESA DE LLEIDA

DIVENDRES 5 DE JUNY
A LES 11 DE LA NIT

GRAN FINAL

1er. CAMPIONAT DE FUTBOLIN
En acabar, es procedirà a l'entrega dels premis.

HI HAURÀ CÒCTEL DE CAVA PER A TOT HOM

i després...

PRESENTACIÓ DE LA FESTA D'ESTIU DE L'A.J.A.L.L.

Us hi esperem a tots, no hi falteu....

ROMÀ Produccions i serveis
Lloguer d'equips de so i il·luminació
Tel.: 973 - 71 09 87

DOMUS DOMINI. ELS CENTRES HISTÒRICS

Miquel Carrera

Permeteu-me que conti una petita anècdota d'aquestes passades festes. Vaig assistir el diumenge després de Nadal a una cantada de nadeses en un poble a la vora d'allà on visc a Múrcia; eren uns 20 cantaires acompanyats per una rondalla, agrupació musical molt típica de terres mediterrànies. En el mateix edifici del concert, s'exposava un belen artesanal fet per un home de la població; i cal dir que en aquestes terres hi molta tradició pessebrista, i el modelatge de figures de naixements forma una petita indústria artesanal.

El pessebrista mostrava tot cofoi la disposició del pessebre, doncs recreava el poble antic que ell havia conegut, sobretot en la part de la rambla, de manera que al visitar l'exposició es descrivien les cases que hi havia a banda i banda de la rambla, que devia ser el passadís central, i el naixement es disposava al final de tot, sota els arcs del pont de l'antiga carretera que duu al meu poble. I efectivament la recreació era superba, intentar fixar-se en els detalls concrets de cada casa, els colors, les formes, les reixes, els patis, les feines que s'hi feien, els nens jugant pel carrer, els padrins, els detalls constructius, els costums, etc. L'anècdota és que avui poc queda d'allò evocat en el pessebre, només amb prou feines els arcs del pont, i feina rai.

I és que amb l'excusa que eren cases modestes, i el creixement brutal del poblet, tot ara són magatzems, supermercats, concessionaris i algun parc; però ja quasi res no queda d'aquest passat que rememorava el pessebrista. I no estem parlant d'un poble romà, àrab o medieval, sinó que ja no queda res de allò viscut per aquell home, que va néixer en els anys 50. I la reflexió vol anar més enllà i preguntar-se per què per exemple un poble que deu tindre 5.000 habitants no aconsegueix ser municipi i queda engolit per la ciutat propera? O per què no hi ha manera que floreixin activitats, i que hi hagi un moviment actiu i participatiu? I un servidor, que no té res d'expert en el tema, sospita que el desdibuix del poble vell, de les cases antigues, de l'antiga obra, fa que es perdi una mica del passat, una mica de consciència de poble, de l'orgull de pertànyer a un determinat grup.

I em serveixo del pessebre, i del plaer de trobar algú que valorava les noves construccions com una pèrdua, per fer una valoració dels centres històrics. I fruit de la modesta anècdota, valoro ara molt més els edificis antics, el traçats sinuosos, els carrers foscos, i les cases modestes. Si passejo per un poble per descobrir, busco el centre, busco la torre

del campanar i un cop allí disfruto amb les parets velles, com si em poguessin parlar del que allí s'hi visqué. I suposo que a vosaltres també us passa, que si arribeu a un poble rural perdut, i el descobriu modern i ben traçat, un tel de tristor us cau a sobre, malgrat que pugueu reconèixer que sí, que han millorat, i que tot fa patxoca. I no cal parlar d'un poble perdut; en qualsevol capital el primer que feu es dirigir-vos al centre, amb la saviesa que allí trobareu l'autèntic, les cases velles, les runes que valen la pena, les esglésies més artístiques, i la història de la població. I sí, si parlem de centres històrics apareixen també alguns conflictes, amb la degradació d'habitatges, els canvis en el veïnat, edificis mig tancats, solars enrunats, plans de millora, i l'etern conflicte del què, del qui i del com.

Per proximitat tenim el centre històric de Lleida, amb edificis que cauen, el comerç que ho anima i inversions per dur-hi activitat, però on tots recordem el fruit en caminar pel carrer Major o pujar pel carrer La Palma, allí on els nostres records s'enriqueixen amb el que ens han contat els nostres pares i padrins. A Balaguer passa un cas semblant, amb carrers de traçat antic, construccions modestes i problemes d'estabilitat, i també amb placetes d'aire deliciós. I també a Lleida tot l'entorn de la part alta del carrer Cavallers i La Tallada, zona popular, també amb intents de millorar-ne l'ús residencial. Avui això, una reflexió sobre el valor de preservar l'antic, sigui noble o no, per tots els beneficis comunitaris que aporta, i un admiració per qui d'alguna manera o altra treballa per servir-lo i al mateix temps servir l'essència i la vida col·lectiva, com el pessebrista Pepe Valera.

COSES DEL TERME (14): LA PARRELLA O L'APROFITAMENT DEL TERME

Adolf Costafreda

*Amb aquest article poso punt i final a aquesta sèrie d'articles sobre el terme d'Artesa perquè, d'alguna manera, ja se m'ha acabat el tema. Des d'un començament tenia al cap més coses per escriure, però vet aquí que, un dia, fullejant números vells de LA FEMOSA em vaig trobar, per sorpresa meua (encara que pugui semblar estrany) amb uns quants articles meus amb aquest mateix títol, però sense enumerar. Són articles curts i sense fotografies. Com que no tinc ganes de reescriure'ls, apunto només el títol i el número de la revista en què està publicat per si algú té interès a llegir o rellegir-los: **Les Fites-155. La Ginesta-156. La Costa del Cirera-157. La Partida del Secanet-158. La Roca de la Guilla-159. Els Ponts de la Femosa-162. Les Cadolles-163 i El Mussol Banyut-167.** Després d'aquesta, diguem-ne llarga, introducció o justificació, anem al que anàvem:*

La parrella o l'aprofitament del terme: Si busqueu al diccionari la paraula **parrella** segurament no la trobareu, heu de buscar **barrella**, ja que **barrella** és la paraula normativa, però que jo m'he estimat més usar la paraula local **parrella** perquè és la que s'usa a les nostres comarques. Antigament la parrella (la cendra de parrella) era la preferida per fer la bugada pel seu gran contingut en carbonat sòdic i carbonat potàssic o sosa de parrella; es feia servir per fer sabó industrialment i també, més antigament, per barrejar-la amb les sorres silíciques per produir vidre. La parrella que al nostre terme creix espontàniament, és una planta

Mata de parrella

lleugerament punxenca que pot créixer, d'una manera arrodonida, fins a uns seixanta centímetres. Té la particularitat que, en assecar-se, es desenganxa del terra i es deixa emportar (per escampar les seues llavors) rodolant pel vent, És ara quan, a Artesa, en diem **espantallops**. Pascual Madoz, en el seu prestigiós diccionari (Madrid 1845) quan parla d'Artesa de Lleida, entre altres coses diu: "produceix barrilla en abundancia". Això que diu Madoz em fa pensar (però no en tenim cap prova documental) que, a més a més de la parrella que naixia espontània

Bancal ple de parrella

al terme, també se'n sembrava per conrear-la. Segons la Gran Enciclopèdia Catalana, els Països Catalans, al segle XIX eren els majors subministradors de parrella d'Europa.

Del terme, no només s'aprofitava la parrella, també s'aprofitava l'**espart** de diferents maneres, per fer venciell, per exemple, però sobretot se segava per portar-lo a vendre. El Josepet del Peralta molts anys en comprava i l'empacava com l'alfals i això volia dir que hi havia gent que n'anava a segar. També hi havia gent que als hiverns, per fer-se un jornal, anaven a fer llenya, al Secà; tallaven *escurnols* (arç), *argelagues*, *ginestes bordes* o de fer graneres (no n'he pogut trobar el seu nom normatiu), llucades de *coscolls*, etc. etc.. Per un altre costat tenim els timons, (qui no ha anat, per Setmana Santa, a fer timons?). Els timons, a principi del segle passat, segons ens va confirmar la Ramona París (la Ramona del Xalet) ella ja tenia més de noranta anys quan l'any 1972, amb el Casimir Gallart, vam anar a entrevistar-la, entre altres moltes coses ens va dir: *De timons n'anàvem a fer fins allà al riuet d'Aspa; en fèiem unes borrassades que gairebé no les*

Espantallops (parrella seca)

podíem. Els portàvem a l'era del Colom on hi havia un home que els comprava.

Com podem veure, hi ha hagut sempre diferents maneres d'aprofitar el terme a més a més dels conreus tradicional. Hi ha encara altres maneres d'aprofitar el terme, aquí mateix ja hem parlat de les pedreres i encara hi hauríem d'afegir les graveres i, potser alguna altra cos. Però hi ha una part negativa, segons la meua manera de veure i el pensar de molta altra gent, que ve a enfosquir aquest aprofitament del terme del qual estem parlant i és, ni més ni menys, del "vedat de caça" pel gaudi exclusiu del caçadors del poble. Aquest tema, sempre punyent i difícil de resoldre amicalment, n' hauríem de parlar amb calma. Sembla, doncs, que aquest, podria ser el tema d'un altre article.

Però per acabar aquest amb una mica més de solemnitat, crec que l'he d'acabar parlant de la bugada ja que la parrella hi té molt a veure. Antigament (posem fins als anys vint del segle passat, més o menys) per blanquejar la roba es feia la bugada i aquí és on apareix la cendra de parrella. Segons ens va explicar la Ramona del Xalet, quan

Arç

feien bugada, el primer que feien és posar una caldera al foc a escalfar aigua. Prop de la caldera posaven, sobre un escambell, un cossi amb una canella a la part de baix, dins del cossi hi posaven la roba ven arreglada i, sobre la roba hi posaven el cendrer (una peça de roba fina la qual podia ser un tros de llençol) i, sobre d'aquesta roba, hi posaven la cendra (si no teníem cendra de parrella, anàvem a buscar cendra a un forn del poble). Quan l'aigua de la caldera ja era prou calenta, amb un caçó anaven posant l'aigua a sobre de la cendra fins que, aquesta, cobria tota la roba. Llavors obríem l'aixeta del cossi i l'aigua la tornaven a posar dins la caldera a escalfar i altre cop de la caldera al cossi. Feta aquesta feina les vegades que calgués, ja només calia portar la roba a esbandir als rentadors. La Ramona, per treure importància a la feina de fer la bugada ens va dir: *i feia una fragància, una fragància aquella roba quan ens la posàvem el llit, que valia més allò que tots els lleixius d'ara.*

Mata d'espart

Ginesta borda

UNES JORNADES SOBRE ASSOCIACIONISME AGRARI EN MEMÒRIA DE FELIP DOMÈNECH.

11 A 15 DE NOVEMBRE DE 2014

Ignasi Aldomà Buixadé, professor de la Universitat de Lleida

Mai dedicarem prou esforços a debatre i construir en profunditat els espais i les relacions col·lectives que construeixen part indestriable de la nostra existència. Si a alguna cosa ens invita la memòria de Felip Domènech és a la realització d'aquest esforç col·lectiu, al qual dedicà hores i capacitats. D'aquí ve la inspiració de les jornades sobre associacionisme agrari, entès aquest en els seus diferents aspectes i manifestacions, des del sindicalisme més estricte fins a les comunitats de regants, en relació a les quals el professor Josep Maria Ramon recordà la difícil implantació que tingueren els regadius del canal d'Urgell. De l'associacionisme agrari és important recordar-ne els orígens, que a les jornades posaren sobre la taula els professors d'història Andreu Mayayo i Antoni Gavaldà. Tal com ens explicaren, l'associacionisme agrari parteix d'un tronc comú: la unió d'esforços per millorar les condicions de vida de la pagesia. I el camí d'aquesta unió passa per fracassos i victòries, que requereixen de l'adaptació constant als nous vents de la història.

La unió de la pagesia pot tenir un caràcter purament reivindicatiu davant de l'administració, les empreses o els tercers que es presentin. Aquestes són les expressions potser més visibles del sindicalisme agrari dels darrers quaranta anys en els quals Felip Domènech ha deixat la seva empremta a través de la Unió de Pagesos de Catalunya. Aquesta reivindicació col·lectiva s'ha d'anar adaptant, en qualsevol cas, als nous temps, i tal com posava de relleu Andreu Peix, la defensa de la pagesia avui passa per la defensa de les produccions dels pagesos, de la seva visibilitat, honestat i bon preu, que passa participar i influir en els mercats: normes comercials justes, aplicació correcta de les regles i denúncies quan aquestes no es compleixen. Tant avui com ahir, al costat de les manifestacions reivindicatives, els pagesos han mirat de preservar els seus interessos a partir d'institucions econòmiques pròpies, i aquest ha estat l'altre gran ventall de l'associacionisme agrari; les cooperatives agràries, també conegudes ara i, sobretot, adés com a sindicats. No cal recordar les llavors que en

aquest sentit ha deixat Felip Domènech a Artesa de Lleida. I al cooperativisme agrari també li toca canviar i adaptar-se, cosa que no és fàcil en l'entorn de mercats canviants i internacionalitzats en el qual ens movem, tal com es posà particularment de relleu en la taula rodona de les jornades, amb Antoni Llaràs, Xavier Pié i Carles Vicente com a ponents. El professor de sociologia Francisco Entrena situà els interrogants que es plantegen en les noves ruralitats, en les qual la població s'ha allunyat del camp, la pagesia té un paper cada cop més reduït i els nous processos i organitzacions industrials causen l'estranyament o perplexitat dels pagesos i les empreses agràries. En aquesta selva contemporània en que tots som invitats a emprendre, competir i desconfiar dels veïns, l'ajuda mútua i l'associacionisme tenen, encara, un paper a representar. Fonamentalment perquè no hi ha cap pagès ni gran, ni petit a resguard dels mercats agroalimentaris i de l'amenaça d'extinció. Ara, com sempre, l'associacionisme representa la via de l'autocreixement, generositat i compromís personals, que en els temps actuals requereix un complement de formació, professionalitat i tenacitat per part de les organitzacions i els seus integrants. N'anàrem veient detalls i concrecions durant les jornades i ara esperem que tinguin també una traducció en el paper i siguin editades.

LA SUPERPOBLACIÓ PROVOCA L'ABANDÓ: ESTERILITZA'LS

Cada any S'ABANDONEN a Lleida més de 1000 gossos, de gats ni se sap.

Cada any S'ABANDONEN a CATALUNYA més de 25000 gossos, de gats ni se sap.

Cada any S'ABANDONEN a Espanya més de 150.000 gossos, de gats...

Cada any a ALEMANYA, SUÏSSA...I ALTRES PAÏSOS D'EUROPA vénen a ADOPTAR animals a països com el nostre. Ells no tenen abandonaments. Per què? :

-perquè a les botigues de venda ja paguen la futura esterilització (com fem les protectores).
-els amos de mascotes no els fan criar i els tenen esterilitzats.

A Catalunya la Llei de Protecció dels animals també obliga a esterilitzar, tant si són cadells que vénen d'un propietari que ha cadellat la gossa com si els compren en botiga (art. 11.3 i 24). Simplement aquí no s'està complint la llei. Per això si els polítics no la fan complir, ho haurem de fer els ciutadans per pròpia iniciativa i per sentit comú.

Com a mesura d'urgència si no podem esterilitzar d'immediat i la gossa està prenyada es pot donar una medicació que provoca un avortament (s'ha de

seguir el consell del veterinari)

L'esterilització no costa a tot arreu igual depèn de la clínica. Us heu d'informar.

Estem intentant d'organitzar una campanya d'esterilització i xips amb descomptes. Ja us informarem més endavant. De moment teniu el telèfons de diferents clíniques a cada una tenen preus diferents. Es bo trucar abans i informar-se. **TELÈFONS DE CLÍNQUES**

-Clínica de Felip Rubinat. Tàrrega T.973 312 643

--Clínica L'ARCA (Pardinyes) T. 973 245 280

-Hospital Veterinari de Lleida (darrere Carrefour) T. 973 280 896

VOTACIÓ? PARTICIPACIÓ? CONSULTA? ...? QUÈ VA SUCCEIR EL 9N?

Cèlia Argilés

Tan hi fa el nom que hi posem, i tant hi fa que s'usin les xifres i la forma d'expressió per treure o afegir valor al 9N.

Tothom juga com vol amb les xifres, i tothom té certa habilitat per escombrar cap a casa quan ha de defensar el seu ideal. Però, el que ningú no pot negar, per més que s'hi encaparrin certs partits polítics, és l'evidència d'una realitat que pel sol fet de ser real deixa de ser manipulable.

Per aquells que creiem en la independència del nostre país i la defensem a capa i espasa, volíem que el 9N hagués estat la contesa electoral en la qual els catalans i catalanes, de manera lliure, democràtica i amb plenes garanties jurídiques, votaríem independència SI o NO, igual que va succeir

a Escòcia el passat mes de setembre. Això no va poder ser així per la negativa reiterada de l'Estat Espanyol a deixar-nos exercir el dret a decidir, impugnant qualsevol possibilitat que impliqués poder usar els mecanismes que preveu la Constitució espanyola i que podien donar al procés tota la cobertura legal i transparent que es mereix. Potser els polítics catalans havien d'haver estat més valents i, tot i la negativa estatal, el president Mas, hauria d'haver dut a terme els comicis, però potser aquesta elecció hagués comportat dures represàlies aquell mateix dia o a posteriori, vist tot el que està donant de sí a nivell judicial el procés participatiu del 9n. Recordeu que recentment, el 22 de desembre, s'ha admès a tràmit per part del tribunal Superior

de Justícia de Catalunya les querelles i denúncies contra Artur Mas, la vicepresidenta, Joana Ortega, i la consellera d'Ensenyament, Irene Rigau, vinculades "a la presumpta desobediència de la resolució del Tribunal Constitucional del 4 de novembre", que va suspendre la consulta alternativa del 9-N, i tots els fets que de forma "directa o indirecta" hi estiguin relacionats.

Mai no sabrem que hagués passat si, malgrat tots els malgrats, els catalans haguéssim estat convocats a les urnes sota l'aixopluc d'unes lleis impugnades, amb uns censos no autoritzats, i amb uns actes que podem dir que són recorreguts només haver-se escrit al Parlament abans fins i tot de fer-se públics. Sí sabem, però, què va representar el 9n per a més de dos milions tres-cents mil catalans i catalanes, que àdhuc totes les dificultats aquell dia vam VOTAR. La papereta incloïa una doble pregunta:

Vol que Catalunya esdevingui un estat SI o NO

En cas afirmatiu

Vol que aquest sigui independent?

Un cop avaluades el 100% de les meses, la participació en la jornada participativa del 9N se situa en 2.305.290 persones, que es distribueixen en els següents percentatges:

- " Sí-Sí: 80,76% (1.861.753 participacions)
- " Sí-No: 10,07% (232.182 participacions)
- " Sí-Blanc: 0,97% (22.466 participacions)
- " No: 4,54% (104.772 participacions)
- " Blanc: 0,56% (12.986 participacions)
- " Altres aportacions: 3,09% (71.131 participacions)

El procés participatiu es va dur a terme mercès a la gran quantitat de voluntaris i voluntàries que hi vam col·laborar, conscients que escrivíem el darrer

paràgraf d'un capítol de la història de Catalunya previ a la seva independència.

L'èxit de la jornada de nou va posar de manifest la fortalesa de tot el procés català, i la voluntat i desig d'una part molt important de la societat catalana que clama per poder exercir el dret a vot en unes eleccions oficials i vàlides jurídicament que ens permetin conèixer quina és la voluntat final del poble de Catalunya, i aquestes eleccions només poden fer-se, davant l'obstrucció de l'Estat Espanyol, com unes eleccions al Parlament de Catalunya. Toca ara a la classe política assumir el seu paper i posar-se d'acord en com han de celebrar-se aquestes eleccions, si amb llista única o no, i fixar una data de manera imminent, sabent que la societat civil estem amatents però alhora preparats per si ens cal tornar a prendre alguna altra iniciativa.

MATAR EL MISSATGER: BATUDA DE GOSSOS ASSILVESTRATS A ALCARRÀS

Avui a primera hora del matí la **Plataforma animalista Terres de Lleida**, ha estat alertada d'una possible batuda contra gossos assilvestrats al terme municipal d'Alcarràs, arran de l'atac a una granja de vedells de fa uns dies, la qual cosa no cal dir que lamentem.

La Plataforma i altres associacions proteccionistes hem protestat a través d'instàncies i denúncies per la manera com es fan aquestes batudes, però fins ara no hem tingut cap resposta.

Avui ens hem personat al lloc dels fets. Per la zona hi havia caçadors amb armes i els seus gossos, però no hi havia Agents rurals ni cap altra autoritat. Per un dels camins propers a la zona hi hem trobat una gossa blanca amb el pèl ensangonat. Era mansa i bona. L'hem portat al veterinari que ha comprovat que tenia el cos ple de perdigons. En una gasolinera de la zona, ens han informat que en voltava un de negre amb sang a la pota. També ens han comunicat que a primera hora del matí uns caçadors han disparat contra un grup de gossos. La gossa que hem trobat és un d'ells? I els altres? Moriran dolorosament amb el cos cosit de perdigons? Tots són tan "salvatges" com la gossa blanca? Estem fent les coses malament. No es tracta de matar el missatger. El missatger ens alerta d'un perill, però ell no és el culpable. Ell és el resultat d'un sistema que no funciona.

S'ha dictat una llei de protecció dels animals que no s'està complint. Molta gent té animals sense

xipar, sense pensar, les cries es regalen indiscriminadament, després s'abandonen, i ningú penalitza. Un cop abandonats crien, s'assilvestren i ja tenim un grup d'animals per fer punteria. No és obligatori tenir animals domèstics al nostre càrrec, però si es tenen ha de ser amb les condicions que marca la llei. I hi ha unes autoritats que aquesta llei l'han de fer complir. O no?

TARDOR

Matheu, 2014

Plegats davallem pel camí fins a la vall.
De fet, n'hi ha dos de camins,
el sender que s'embala pendent avall
i l'altre, planer, que sedueix vers la caminada.

Triem el més dòcil, massa que ganyolen
els anys a l'altre costat de la balança!
Un sol mig abatut s'entesta en camuflar
el pas del temps, breu com una tamborinada.

A baix ens espera l'hort de tardor.
Les tomaqueres, arriben ja al cim de les canyes
i les cebes finaran quan la lluna tingui prou amplada.

Hi estem una estona, tampoc massa,
que el dia, lleuger, ja s'esmuny per la pujada.
Avui collim només el que ens caldrà per a sopar

i tornem, serens, per on hem vingut, plegats,
madurs i dolços com dos fruits de temporada.

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

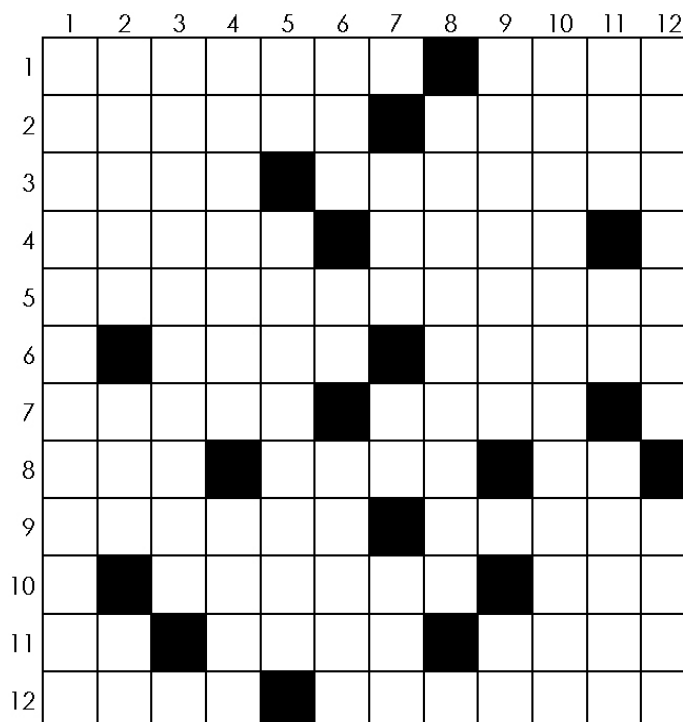
Solució pàgina 35

HORIZONTALS

1. Cert tipus de blat. Una fruita. **2.** Conjunt d'idees. Oví africà. **3.** Cognom d'un gran economista alemany. Declarar, justificar. **4.** Llocs de vegetació al desert. Ètnia en curt. Vocal. **5.** Al revés, que tenen alguna condició. **6.** La rodona. Monjo budista. No arriba a donar classes del tot. **7.** Tipus de religió. Crit, clamor. Una de romana. **8.** Certa parenta desgavellada. Fusta resinosa. Menys de mil. **9.** Tornes a caure de cul. Del nas. **10.** Horitzontal amb vertical. Agafadors, nanses. Indica tres. **11.** Lletre grega. Metall de símbol "Y". Li feia gràcia. **12.** Així sigui. Acumular, compactar.

VERTICALS

1. Molt mala filòsofa. **2.** Detestat, abominat. S'acaba al mar. Mantra famós. **3.** Al revés, que fa o ven matalassos. Vocal. **4.** Llevar-se aviat. El primer assassí. **5.** Acabament d'infinitiu. Gent armada no militar. **6.** Fa el niu. Dues vocals. Porgador. **7.** Tona. Al revés, damunt nostre. Més de cent. Vèrtex, cima. **8.** Que són plans i elevats. La primera. **9.** Agafarà, robarà. Vocal. Consonants consecutives. **10.** Especialistes en ergonomia. **11.** Cavall amb pelatge de varis colors. Per tancar un aparell. Nom de dona. **12.** Aire llunyà. Al revés, sempre en té un en paral·lel.

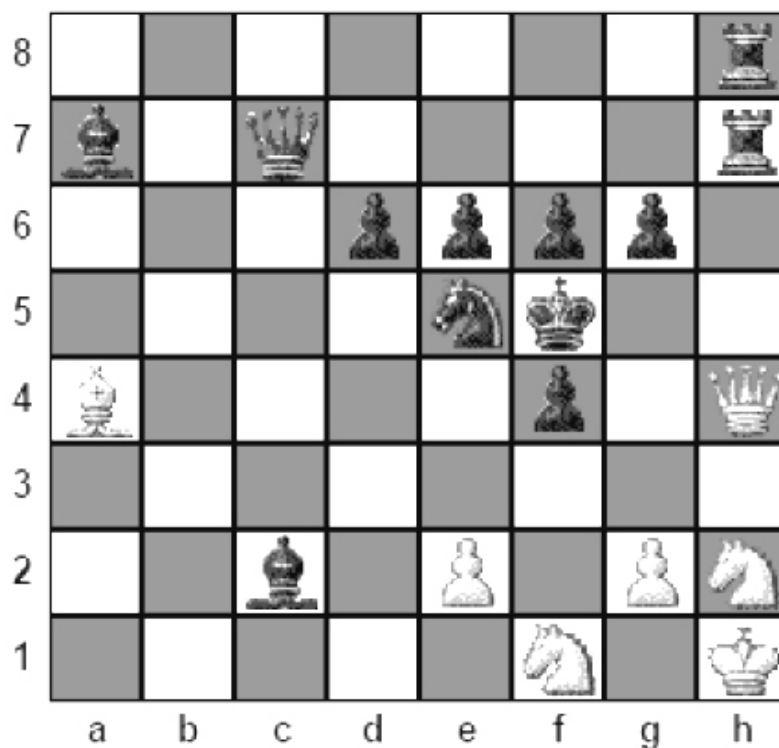
ENTRETENIMENTS

PROBLEMA D'ESCACS

Albert Batiste

Solucions a la pàgina 35

En aquest últim problema del any 2014, us oferim una situació en que les blanques aconsegueixen força l'empat. Juguen blanques i en 4 jugades empaten la partida.

SOPA DE LLETRES

M. A Navarro i Lluís Gil

S U D O K U

Busqueu els noms de 13 instruments musicals no massa corrents.

O	G	A	L	L	A	R	G	I	C
N	U	N	U	N	S	I	R	A	N
B	I	U	F	I	N	O	T	C	I
U	M	S	A	L	T	E	R	I	L
I	B	E	C	U	R	E	J	A	C
R	A	O	H	E	S	F	U	C	A
O	R	X	D	P	A	D	M	L	T
N	D	N	A	S	T	I	L	V	A
S	A	S	U	M	A	N	R	O	C
P	I	E	T	E	T	O	B	M	I

7	6							
	9			6		4	3	
			1	3				
5		1	7					
				1			4	
				4		6	8	
					4			9
		8						
3					5			8

HO HEM LLEGIT A...

LA MAÑANA,
divendres 7 de novembre de 2014

UNIÓN DE PAGESOS

Artesa de Lleida celebra el primer memorial Felip Domènec

ARTESA DE LLEIDA • Artesa de Lleida acollirà de l'11 al 15 de novembre el primer memorial Felip Domènec Costafreda: jornades sobre associacionisme agrari. Felip Domènec Costafreda era un sindicalista de la Unió de Pagesos de Catalunya i membre de la Comissió Permanent.

Les jornades començaran el proper dimarts a les set de la tarda amb una conferència sobre la implantació i evolució del sindicalisme democràtic. I la clausura de les jornades, que es realitzarà divendres al migdia, anirà a càrrec de Joan Caball, coordinador nacional d'Unió de Pagesos; Emili Pijuan, president de la Comasala i Pere Puiggròs, alcalde d'Artesa de Lleida.

Homenatge a l'històric dirigent d'UP Felip Domènec

Exigeixen a Tejerina mesures per la crisi de preus

| ARTESA DE LLEIDA | Unió de Pagesos (UP), l'ajuntament d'Artesa de Lleida, l'entitat cultural La Femosa, la cooperativa La Comasala, la cooperativa Artesana la Ginesta, la col·lectivitat de regants núm. 18 i la UdL van celebrar ahir a Artesa de Lleida un homenatge al dirigent d'UP Felip Domènec, mort l'any passat, durant la celebració del primer *Memorial Felip Domènec Costafreda: Jornades sobre associacionisme agrari*. En les esmentades jornades es va debatre el futur del cooperativisme davant de les traves com l'enve-

COOPERATIVISME

En aquestes jornades es va debatre el futur i els problemes del cooperativisme agrari

lliment de la pagesia.

En aquest memorial va ser present el coordinador nacional d'Unió de Pagesos, Joan Caball, que va defensar la importància d'enfocar els problemes del cooperativisme debatent-los "no només amb 3, sinó amb 300 o 3.000", i va apostar per una pagesia que "no només produeixi" a diferència de les multinacionals. D'altra banda, Caball va denunciar la "falta de resposta" a l'enfonsament de preus en nombrosos sectors agroalimentaris arran del veto rus i l'augment de costos de producció, i així ho traslladarà demà dilluns quan una delegació del sindicat es reuneixi a Madrid amb la ministra d'Agricultura, Isabel García Tejerina.

AGRICULTURA COOPERATIVISME

SEGRE, 16 DE NOVEMBRE DE 2014

UNIO DE PAGESOS

Un moment de les jornades celebrades ahir a Artesa de Lleida.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol.....626 869 516

V3 Hospital Veterinari:.....639 367 888
 Metge.....973 167 291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu:973 16 71 62
 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. FORMENT. PERA. 2. IDEARI. ARRUÍ. 3. LIST.
 AL·LEGAR. 4. OASIS. ETNO. E. 5. CONDICIONATS. 6.
 O. LAMA. PROFE. 7. FRARE. CLAM. L. 8. TIA. TEIA.
 IM. 9. RECAUS. NASAL. 10. T. MÀNECS. TRI. 11. RO.
 ITRI. REIA. 12. AMEN. AMASSAR.

VERTICALS

1. FILOSOFASTRA. 2. ODIAT. RIU. OM. 3. MATALASSER.
 E. 4. MATINAR. CAIN. 5. ER. SOMETENT. 6. NIA. IA.
 ERERA. 7. T. CEL. CI. CIM. 8. ALTIPLANS. A. 9.
 PRENDRÀ. A. RS. 10. ERGONOMISTES. 11. RUÀ. OF.
 MARIA. 12. AIRECEL. RAIL.

ESCACS

1. Cg3+, fxc3
2. Axc2+, Dxc2
3. e4+, Dxe4
4. Df6+, Rxf6.

Taules. El blanc no pot moure cap peça sense estar el rei en "jaque" i ara mateix no està amenaçat.

SUDOKU

7	6	3	4	5	9	8	1	2
1	9	5	2	6	8	4	3	7
4	8	2	1	3	7	5	9	6
5	4	1	7	8	6	9	2	3
8	3	6	9	1	2	7	4	5
2	7	9	5	4	3	6	8	1
6	1	7	8	2	4	3	5	9
9	5	8	3	7	1	2	6	4
3	2	4	6	9	5	1	7	8

SOPA DE LLETRES

PANDERETA, CORNAMUSA, CATACLINC, CAICAI,
 GUIMBARDA, SALTERI, NUNUN, ESPASÍ, BUIRO,
 BOTET, CORN, GRALLA i TEULA.

ENIGMA

Sabeu on és aquesta data?

Solució a l'enigma del mes passat: És al número 16 del carrer de la Vileta.

VOTACIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU

ELS TARTANYS

OBRES DEL CARRER NOU

SEGRÀ CORALS

IMATGES D'ACTUALITAT

ACTUACIONS DE LA MARATÓ D'ARTESA DE LLEIDA

CURSA DE LA MARATÓ

